

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. VI. Ad quid teneatur, qui non potest deserere occasionem proximam;
& quodnam propositum requiratur ad hoc, quod possit absolvi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

re occasionem illam, sive periculum necis; sed potius velle pro tunc permanere in illa occasione suæ necis? Eadem autem est ratio, quoad hoc, de eo, qui non fugit statim periculum proximum peccandi læthaliter, sed solum proponit fugere de futuro.

113. Ad extremum rogabis, quomodo intelligenda sit propositio dānata sexagesima prima quoad eas duas ultimas partes. *Et non vult omittere, Quinimo directe, & ex proposito querit, aut ei se ingerit;* an scilicet accipienda sit copulativim, an potius divisim? Possset enim quis existimare, in vim huius damnationis posse absolvi concubinarium, qui non vult omittere occasionem dnmmodo illam non quærat directe, & proposito, neque ei se ingerat: quasi ad damnationem requiratur vtrumque simul.

114. Certum tamen est, eas duas partes propositionis accipi divisim, & seorsim; ita vt damnetur propositio, sive loquatur de eo, qui directe quærit, & se ingerit, sive loquatur de eo, qui non vult omittere occasionē, quam antea habebat. Et quidem valde parva distantia est inter vnum & alterum, scilicet inter hoc, quod est, nolle omittere, & hoc, quod est, se ingerere; quia tam voluntarie perficit in occasione vno modo, quam altero.

115. Accipiendas autē eas partes divisim, constat: tum ex ipso sensu verborum; tum etiam ex illa dictione, *Quinimo*, qua, vt observat *Barbos.* bosa tract. de dictionibus vsu freq. dict. 321. cum 35. Iuris prudentibus, quos ibi allegat, significat idē, quod *Quin etiam.* Et dict. 112. loquens de dict. etiam, ait: *Implicativa est hæc dicitio, & exprimit casum magis dubitabilem, & implicat minus dubitabilem.* Ex quo fit, quod ea dicitio. *Quinimo*,

aut *quin etiam*, exprimit casum magis dubitabilem, id est maioris difficultatis, scilicet quod absolvatur, qui se ingerit occasioni; & implicat casum minoris difficultatis, scilicet quod absolvatur, qui vult retinere occasionem.

CAPVT VI.

Ad quid teneatur, qui non potest deserere occasionem proximam; & quodnam propositum requiratur ad hoc, quod possit absolvi?

SUMMARIUM.

Nulla occasio proxima est necessaria, nisi quoad circumstantiam extrinsecam. n. 116.

Concubinarius tenetur ad actus proprios, quibus avertat periculum formale peccandi. n. 117.

Quomodo firmandum sit propositum non peccandi. n. 118.

Quid sit opus ex parte confessarij. num. 119.

Concubinarius, si hæc non prestat, perstat in periculo formali peccandi. num. 120.

Tunc graviter obligatur ad orationē. n. 121. & seq.

Vt confessarius possit absolvere concubinarium; debet iste, præter propositum non peccandi, habere animum ponendi ea media. n. 123.

Cum hoc animo absolvi potest. n. 124.

Aliquando erit utilius suspendere absolutionem. num. 125.

116. **R** Elege quæ dixi de occasione proxima voluntaria, & necessaria. Vbi etiam comperies, nullam occasionem proximam esse

Aaaa 2 esse

esse necessariam, nisi solum quoad circumstantiam extrinsecam: nam quoad periculum peccandi est voluntaria saltem indirecte, quatenus liberum est homini habere summam detestationem peccati, & propositum constans non peccandi, petendo enixe à Deo speciale auxilium ad hanc internam dispositionem animi; quo pacto extenuatur periculum formale peccandi læthaliter. Quid autem requiratur, ut verificari possit, quod concubinariis non potest expellere occasionem, dicam cap. seq. Et quia in præfata disp. 18. cap. 11. hanc materiam abunde explicui, placuit aliquas periodos huc inde transferre, paucis mutatis.

117. Dico primo. Concubinariis, qui non potest auferre occasionem extrinsecam, tenetur per actus suos proprios avertere periculum formale peccandi; quod si ita non conetur avertere, peccat mortaliter. Hæc conclusio constat ex cap. 4. art. 2. assert. 4. Hanc conclusionem propugnat P. Ægidius de Coninck disp. 8. de Pœnit. num. 134. ubi de puella existente in domo patris sui, quæ non potest deserere domum suam, sic ait: *Tali igitur primo iniungenda omnia media, quæ possunt eam ab eo peccato avertere; & firmiter præcipiendū, ut caveat, inquam, tali iuveni sine necessitate loqui, præsertim in loco solitario: & ut quoties cum eo peccaverit, certam aliquam pœnitentiam subeat. Deinde ut & ante absolutionem, & postea etiam sæpius per diem coram Crucifixo proponat omnino tale peccatum vitare. Item ut frequentius, & eidem Sacerdoti confiteatur, & si promittat omnia hæc se facturam poterit semel, aut etiam secundo, si reincidat, absolvi.*

118. Itaque tenetur ad ponenda omnia media opportuna (saltem de consilio confessarij) ad extenuan-

dum periculum. Tenebitur ergo ad confirmandum propositum non peccandi sæpius in die. Proderit, si fiat propositum coram Crucifixo, ut ait P. Ægidius; quia id magis hominem confirmat. Item ad postulandum enixe à Deo sæpius in die auxilium speciale, cum fiducia impetrandi, & ex intenso desiderio non peccandi; id enim est medium valde efficax ad extinctionem periculi; & aliqua ieiunia, aut mortificationis opera assumere de consilio confessarij.

119. Ex parte etiam confessarij poterit extenuari periculum peccandi, si confessarius difficilem se ostendat ad impendendam absolutionem; significans, quam indignus absolutione sit pœnitens. Experientia enim docuit, hoc medio pœnitentem deterreri à prosecutione occasionum peccandi. Deinde si confessarius instruat pœnitentem, in quanto periculo mortis æternæ versantur, qui in simili occasione peccandi vitam transigunt; cum subita mors eos forte maneat.

120. Et quidem, quod teneatur in eo eventu ad avertendum per actus proprios periculum formale, patet ex prædicta assertionem quarta. Quia qui non avertit periculum formale, cum possit, ipse voluntarie se exponit, saltem indirecte, tali periculo: Atqui mortaliter peccat, qui voluntarie se exponit periculo formali, ut patet ex dictis. Quod vero teneatur ad media exhibenda, etiam patet. Nam qui tenetur ad confessionem finis, tenetur ad electionem mediorum; cum impossibilis sit consecutio finis sine electione mediorum. Atqui ea, quæ retulimus, sunt media, quæ Deus nobis reliquit opportunissima ad aversionem periculi, & non multum difficilia ei, qui ex animo desiderat fugam periculi: ergo ad illa tenetur.

Nec

Suar.

121. Nec novum videri debet, quod dicamus, eum hominem in tali casu esse graviter obligatum ad orationem, nempe ad postulandum enixe diuinum auxilium. Est enim communis sententia Theologorum, teneri hominem sub mortali ad eiusmodi orationem, cum ingruit tentatio grauis, scilicet propter periculum peccandi, quod sibi ab ea tentatione imminet. Audi P. Suarez tom. 2. de Relig. tract. 4. lib. 1. cap. 3. num. 17. *Quod si Deus permiserit hominem ac- tu vexari gravissima tentatione, & ea ratione in periculo anime sue versari, non est dubium, quin tunc teneatur homo peculiari obligatione ad orationem recurrere, ut omnes Authores docent: quia tunc maxime obligat charitas propria, atque etiam Dei. Et confidere tunc de sua libertate, esset magna superbia, & presumptio: confidere autem de solo auxilio ordinario sufficiente, esset stulta negligentia* Et num. 18 addo insuper in huiusmodi occasionibus, pro quibus hæc oritur obligatio, illam omittere, grave esse peccatum, non solum contra virtutem, quam vexat tentatio, v. g. contra castitatem, sed etiam contra charitatem.

122. Scio, totam materiam huius primæ conclusionis in praxi esse difficilem, propter maximam fragilitatem peccantium, eorumque summam rerum æternarum incuriam. Conetur tamen confessarius, ut ipsi peccatores intelligant hanc eorum obligationem adhibendi media opportuna, & quod proponant ea executioni mandare: quia saltem consequentur, quod maiorem peccandi formidinem concipiant; & quod aliquam partem eius obligationis impleant; & quod implendo ex parte vberiore à Deo gratiam consequantur.

123. Dico secundo. Quando confessarius, incidit in concubina-

rium impotem expellendi occasionem, non debet absolvere illam, donec cognoscat, eum peccatorem habere propositum, non solum non cognoscendi carnaliter concubinam, sed etiam adhibendi supra dicta media ad extenuandum, & auertendum periculum peccandi. Hæc secunda conclusio patet ex prima. Pœnitens enim non potest absolvi, nisi habeat propositum implendi omnem obligationem gravem, quæ illum obstringit; sed, ut constat ex conclusione prima, ille pœnitens habet obligationem ponendi media per actus suos proprios, quibus extenuetur periculum peccandi: ergo non potest absolvi, nisi habeat propositum ponendi prædicta media.

124. Cum hoc autem proposito posse absolvi eiusmodi concubinarium, qui non potest expellere concubinam, patet: quia sic facit, quidquid facere debet; & aliunde non peccat actualiter. Si enim actualiter in confessione peccaret, vel esset, quia non expellit concubinam; & hoc esse non potest, quia ipsa hypothesis ponit impossibilitatem in expulsione; vel quia non aufert per actus proprios periculum formale peccandi; & neque hoc modo peccat, quia proponit elicere eos actus, per quos extenuatur eiusmodi periculum.

125. Sed quamvis sic possit absolvi, aliquando oportebit differre absolutionem, ut magis deterreatur peccator à delicto suo, & apponat illa media supra memorata ad extenuandum periculum peccandi eo modo, quo dixi in Difert. præced.

agens de eo, qui habet consuetudinem peccandi.

CA.